

FISA INFORMATIVĂ A CAMPANIEI: **ZIUA MONDIALĂ A APEI 2023 – SĂ GRĂBIM SCHIMBAREA**

UNDE GREȘIM?

Ziua Mondială a Apei 2023 își propune să marcheze o accelerare a schimbării în ceea ce privește soluționarea crizei apei și a salubrității.

Disfuncționalitatea care caracterizează în prezent întregul ciclu al apei subminează progresele înregistrate în toate celelalte problemele majore ale omenirii, fie că vorbim despre sănătate sau foamete, despre egalitatea de gen la locul de muncă, despre educație sau industrie, despre dezastre sau pacea mondială.

În anul 2015, omenirea s-a angajat să respecte obiectivul de dezvoltare durabilă (ODD) 6 ca parte a Agendei 2030 – asumându-și astfel promisiunea că, până în anul 2030, fiecare dintre noi va avea parte de apă și salubritate gestionate în condiții de siguranță.

Acum însă ne aflăm foarte mult în urma acestui obiectiv Miliarde de oameni și nenumărate școli, întreprinderi, centre de asistență medicală, ferme și fabrici sunt împiedicate să se dezvolte întrucât nu sunt încă îndeplinite drepturile fiecăruia dintre noi la apă și salubritate.

CE PUTEM FACE ÎN ACEST SENS?

Puteți face diferența – tu și familia ta, școala și comunitatea din care faceți parte – schimbând modul în care utilizați, consumați și gospodăriți apa în viața voastră de zi cu zi.

Angajamentul vostru se va adăuga celor la scară mai largă asumate de guverne, întreprinderi, organizații, instituții și asociații.

Împreună, aceste deziderate vor constitui Agenda de acțiune privind apa, care urmează să fie lansată la Conferința ONU privind apa din anul 2023 (22-24 martie) – primul eveniment de acest gen din ultimii aproape 50 de ani.

Această Zi Mondială a Apei reprezintă o oportunitate ce apare o dată la o generație de a ne uni cu toții în jurul unui obiectiv atât de important precum apa, contribuind împreună la o accelerare a progreselor pe calea îndeplinirii acestuia.

Contribuie și tu la toate acestea făcând ceea ce stă în propriile puteri!

Întâi de toate, îți prezentăm succint o imagine de ansamblu asupra a ceea ce înseamnă efectiv criza apei și a salubrității.

CE ESTE DE FAPT CRIZA MONDIALĂ A APEI ȘI A SALUBRITĂȚII?

E dificil să vizualizăm întreaga realitate atunci când vorbim despre criza mondială privind apa și salubritatea. Faptele și statisticile sunt importante, dar acestea pot fi impersonale, iar oamenii nu se simt deloc motivați să ia măsuri.

Prin urmare, ce-ar fi să vedem cum ar arăta lucrurile dacă aplicăm această criză globală la o comunitate de numai 100 de oameni?

- 25 de persoane ar trebui fie să colecteze apă nesigură dintr-un râu sau dintr-o baltă aflate adesea la mare distanță, fie să stea ore întregi la cozi nesfârșite, fie să plătească un preț ridicat unui comerciant de apă. Apa pe care obișnuiesc s-o consume le cauzează în mod regulat boli atât de grave, încât nu mai pot merge la locul de muncă sau la școală, iar decesele cauzate de boli altminteri ușor de evitat, cum ar fi holera și febra tifoidă, ar constitui un pericol constant.

- 22 de persoane nu ar avea altă opțiune decât fie să-și facă nevoile pe străzi, printre tufișuri sau pe câmp, fie să utilizeze toalete neigienice și disfuncționale. Femeile și tinerele fete avea cel mai mult de suferit, întrucât sunt mai vulnerabile în fața abuzurilor și atacurilor, în plus ele neavând capacitatea de a se îngriji în mod corespunzător de propria sănătate menstruală.

- 46 de persoane ar trăi în zone vulnerabile la boli, deoarece apele reziduale și materiile fecale sunt reintroduse în circuitul naturii fără a fi tratate. În mare măsură, celelalte 54 de persoane care dispun de toalete sigure conectate la sisteme care tratează reziduurile în condiții de siguranță nu ar conștientiza cât de importante sunt serviciile de salubritate de care beneficiază pentru protecția propriei sănătăți și bunăstării.

În ultimele decenii au dispărut aproape jumătate din zonele umede din preajma comunității, fapt care sporește riscul de inundații.

- 22 de persoane ar lucra sau ar ar primi îngrijiri într-o unitate medicală fără niciun serviciu primar de apă, fiind astfel expuse unui risc sporit de boli infecțioase. Mulți dintre aceștia vor fi tratați pentru boli care ar fi putut fi prevenite în cazul în care comunitatea din care fac parte ar fi beneficiat de apă sigură și salubritate adecvată.

- Agricultură și industria din zonă ar prelua peste 80 % din disponibilul de apă.

- Din cauza schimbărilor climatice, seceta ar afecta din ce în ce mai mult resursele de apă și aprovizionarea cu alimente. Inundațiile ar pune în pericol instalațiile de apă și de salubritate, contaminând resursele de apă.

Este puțin probabilă existența unui acord de cooperare între comunitatea respectivă și cele învecinate privind partajarea consumului și protecția apei.

Cei mai săraci și mai vulnerabili membri ai comunității, afectați în mod disproporționat de criză, ar avea cel mai mult de luptat pentru a atrage atenția autorităților să-și îmbunătățească serviciile de alimentare cu apă și salubritate.

CUM POȚI TU CONTRIBUI LA ACCELERAREA SCHIMBĂRILOR?

Ziua Mondială a Apei 2023 îi îndeamnă pe cetățeni să fie ei înșiși „acea schimbare pe care ți-ai dori s-o vezi în lume”.

Parafrazând o veche poveste a populației Quechua din Peru despre o pasăre-colibri care încearcă să stingă un uriaș incendiu de pădure ducând în cioc câteva picături de apă, campania îi încurajează pe cetățeni să facă tot ce stă în propriile puteri pentru a ajuta la rezolvarea crizei apei și a salubrității.

Există trei modalități de a te implica în 2023:

1. ÎNVĂȚĂ

Studiază criza apei și a salubrității și citește povești inspiraționale din lumea întreagă, la adresa www.worldwaterday.org

Analizează Cazurile de apă ale UN-Water la adresa www.unwater.org/water-facts

Află informații despre teme de discuție din cadrul Conferinței ONU 2023 privind apa, la adresa sdgs.un.org/conferences/water2023

Citește Raportul ONU privind dezvoltarea apei la nivel mondial, lansat pe 22 martie, despre *Accelerarea schimbărilor: Parteneriate și cooperare* la adresa www.unwater.org/publications/un-world-water-development-report

Analizează aspectele legate de apă și salubritate din țara sau regiunea ta:

Portalul SDG 6 Data: www.sdg6data.org/en; washdata.org/data

Centrul de Analiză globală și evaluare a salubrității și apei potabile (GLAAS): glaas.who.int/

Raportul OMS și UNICEF privind *Starea apei potabile la nivel mondial 2021*: www.who.int/publicații/i/item/9789240060807

Raportul OMS și UNICEF privind *Starea salubrității la nivel mondial 2027*: www.who.int/publications/i/item/9789240014473

Raportul OMS și UNICEF privind *Starea igienei mâinilor la nivel mondial 2021*:
www.who.int/publications/i/item/9789240036444

2. DISTRIBUIE

Postează pe platformele social-media articole despre Ziua Mondială a Apei utilizând #WorldWaterDay, cu scopul de a genera dezbateri și de a contribui la conștientizarea problematicei— disponibil la adresa www.worldwaterday.org/share

Creează-ți o listă de acțiuni – alege și distribuie ce intenționezi să faci pentru a contribui la rezolvarea crizei apei și a salubrității la adresa unwater.org/bethechange

Utilizează instrumentul Global Goal pentru a crea și a distribui fotografiile tale pe platformele social media, însoțite de o notă la adresa liderii mondiali – la www.worldwaterday.org/share

3. ACȚIONEAZĂ

An de an, în perioada premergătoare datei de 22 martie, zeci de mii de persoane se implică în pregătirile pentru Ziua Mondială a Apei. Distribuie și tu fotografii care reflectă propriile activități folosind #WorldWaterDay. Iată câteva exemple de lucruri care pot fi la îndemâna ta:

Ia-ți angajamentul să contribui la rezolvarea crizei apei și a salubrității la unwater.org/bethechange

Tradu lista de acțiuni de la adresa unwater.org/bethechange în limba ta maternă sau într-o altă limbă, cu scopul de a implica astfel cât mai multe persoane în campanie.

Meditează la ceea ce înseamnă apa și salubritatea pentru tine și creează o lucrare de artizanat, un cântec sau un material video care să devină o sursă de inspirație și pentru alții.

Organizează o sesiune de discuții în cadrul școlii, a universității sau a comunității din care faci parte, la serviciu sau în cadrul organizației al cărei membru ești, ocazie cu care poți iniția dezbateri privind apa și salubritatea.

Inițiază organizarea unui concert, a unui spectacol sau eveniment sportiv, prilej cu care poți atrage atenția asupra problemelor locale legate de apă și salubritate.

Dacă ești profesor sau elev, organizează/propune o lecție despre apă sau încearcă să implici întreaga școală în activități legate de apă și salubritate.

Organizează la nivelul comunității o acțiune de curățare a pâ râurilor, râurilor, lacurilor sau plajelor din împrejurimi.

Organizează vizitarea unui lac, a unei zone umede sau a unui râu, obținând mai multe informații despre cel mai apropiat ecosistem de apă.

Organizează la nivel local un concurs de fotografie sau o expoziție având ca tematică apa sau salubritatea.

CARE ESTE SCOPUL CONFERINȚEI ONU 2023 PRIVIND APA?

Conferința ONU 2023 privind apa este primul eveniment de acest fel organizat după anul 1977, constituind o oportunitate ce apare o dată la o generație de a ne uni cu toții în jurul conceptului de apă, contribuind printr-un efort conjugat la o accelerare a schimbării, în direcția atingerii obiectivului SDG 6: apă și salubritate pentru toți până în anul 2030.

Intenția Conferinței este aceea de a aduce la aceeași masă cât mai multe tipuri diferite de părți interesate, asigurându-se astfel premisele unor noi parteneriate și angajamente care să conducă la acțiuni cât mai rapide.

Aceste angajamente vor alcătui Agenda de acțiune în domeniul apei, instrument care va stimula realizarea de progrese viitoare.

CE ESTE ZIUA MONDIALĂ A APEI?

În fiecare an, Ziua Mondială a Apei (22 martie) contribuie la sensibilizarea populației, inspirând organizarea unor acțiuni de combatere a crizei apei și a salubrității. Este o tradiție organizată sub egida Organizației Națiunilor Unite, coordonată de UN-Water și condusă de unul sau mai mulți membri și parteneri UN-Water cu un mandat specific. Tematica este propusă în prealabil de UN-Water, fiind în concordanță cu Raportul ONU privind dezvoltarea apei la nivel mondial, publicat anual de UNESCO în numele UN-Water, și elaborat sub coordonarea Programului Mondial de Evaluare a Apei (WWAP) din cadrul UNESCO.

DATE ESENȚIALE EXPLICATE:

- 1.4 milioane de persoane mor anual, în timp ce 74 milioane de vieți sunt scurtate din cauza bolilor legate de lipsa apei și de salubritatea și igiena precare. (OMS 2022)
 - Bolile care pot fi prevenite, cum ar fi holera și febra tifoidă, reprezintă o amenințare mortală pentru comunitățile lipsite de servicii de apă și salubritate sigure, în timp ce infecțiile cu viermi intestinali și malnutriția cauzată de diareea și vărsăturile frecvente pot avea consecințe pe tot parcursul vieții.
 - În prezent, 1 din 4 de persoane – respectiv 2 miliarde de persoane – din întreaga lume nu beneficiază de o sursă sigură de apă. (OMS/UNICEF 2021)
 - Termenul „sigur” este o prescurtare a termenului oficial „gestionat în condiții de siguranță”, care desemnează apa potabilă existentă la amplasament, disponibilă în caz de necesitate și lipsită de contaminări periculoase.
 - Aproape jumătate din populația Globului – respectiv 3.6 miliarde de persoane – este lipsită de o salubritate sigură. (OMS/UNICEF 2021)
 - o „salubritate sigură” (termenul oficial: „salubritate gestionată în condiții de siguranță”) înseamnă îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții: o toaletă care nu este împărțită cu alte gospodării și în care deșeurile umane sunt eliminate în cadrul amplasamentului sau sunt eliminate și tratate în afara amplasamentului.
 - 494 milioane de persoane încă practică așa-numita „defecare în aer liber” (OMS/UNICEF 2021)
 - Multe persoane nu au altă opțiune decât aceea de a-și face nevoile în spații deschise – pe câmp, în tufișuri, jgheaburi și alei –, adesea după lăsarea întinericului, pentru a evita să fie văzute. În alte zone, instalațiile sanitare sunt fie prost întreținute, fie inaccesibile sau inadecvate din punct de vedere cultural, oamenii respingând, prin urmare, utilizarea acestora.
 - 1.8 miliarde de persoane sunt internate sau își desfășoară activitatea în centre de asistență medicală care nu beneficiază de servicii de apă de bază. (OMS 2021)
 - Aceasta înseamnă că aproape un sfert din populația lumii lucrează sau se tratează în clinici sau spitale în care alimentarea cu apă fie se află la o distanță de mers pe jos / necesită o așteptare la coadă mai mare de 30 minute, fie este obținută dintr-o sursă neprotejată, cum ar fi izvoare, râuri sau iazuri.
 - La nivel global, 44 % din apele uzate menajere nu sunt tratate în condiții de siguranță. (UN-Water 2021)
- Aceasta înseamnă că aproape jumătate din totalul apelor reziduale din gospodării – toalete, chiuvete, scurgeri și jgheaburi – revin în natură fără eliminarea conținutului lor dăunător.
- Zonele umede sunt drenate în scopuri agricole, peste 50 % dintre acestea dispărând după anul 1900. (UNEP)

Acest aspect constituie una dintre numeroasele legături între criza apei și cea climatică. Prin dispariția zonelor umede sunt eliminate și habitatele multor specii de animale, diminuându-se totodată plantele și solurile vitale pentru captarea carbonului și distrugându-se un ecosistem care filtrează în mod natural apa și care constituie o barieră împotriva inundațiilor.

Se preconizează că cererea globală de apă (în regim de extracție) va crește cu 55 % până în anul 2050, în principal datorită cererii tot mai mari din partea industriei prelucrătoare (o creștere de 400 %). (OCDE 2012)

Creșterea populației va antrena o amplificare generală a consumului. Apa este o resursă finită, supusă unei presiuni din ce în ce mai mari și, prin urmare, trebuie găsite urgent forme de acțiune mult mai eficiente și echitabile în ceea ce privește modul de utilizare, destinația și categoriile sociale prioritare.

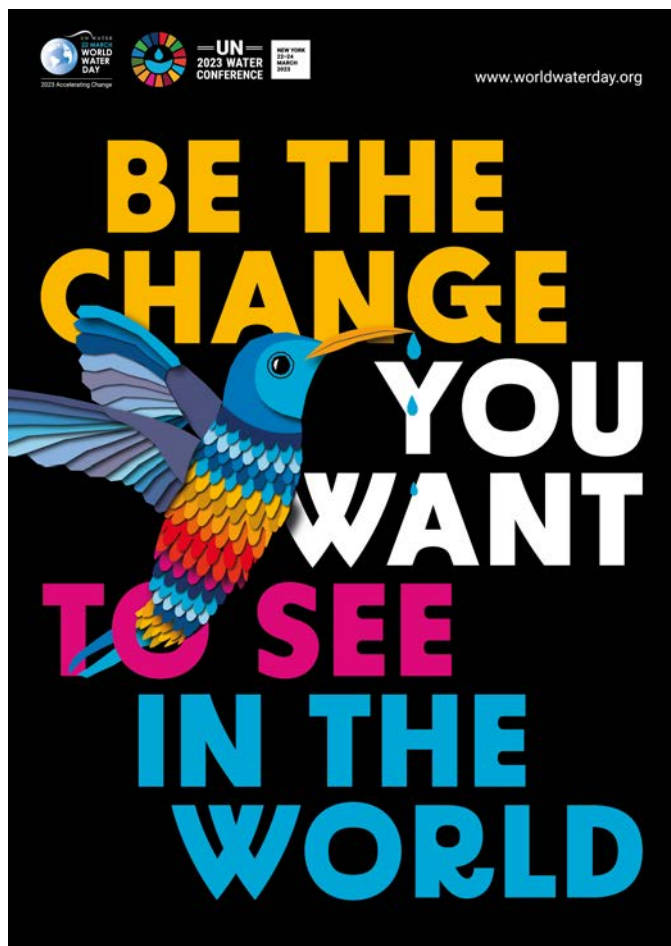
Un procent de 72 % din totalul extracțiilor de apă este utilizat în agricultură, 16 % de către municipalități pentru gospodării și servicii, iar 12 % de către industrii. (UN-Water 2021)

Agricultura este de departe cel mai mare consumator de apă din lume. Pe măsură ce populațiile cresc și solicită tot mai multă hrană, trebuie adoptate măsuri în sensul utilizării mult mai eficiente a apei în agricultură.

Răcirea centralelor electrice este responsabilă pentru consumul a 43 % din totalul extracțiilor de apă dulce din Europa (peste 50 % în mai multe țări), pentru aproape 50 % în SUA și pentru mai mult de 10 % din plafonul național de apă din China. (ONU 2014)

Din nou, aceasta constituie o legătură între acțiunile întreprinse în domeniul apei și schimbările climatice. Cu cât ne îndepărtăm mai repede de producerea de energie care necesită un consum mare de apă, cu atât mai repede putem reduce emisiile de gaze cu efect de seră, precum și presiunea asupra apei.

Doar 24 țări raportează că toate bazinele lor transfrontaliere sunt acoperite de acorduri de cooperare. (UNESCO și UNECE 2021).

Majoritatea țărilor dispun de resurse de apă – lacuri, râuri, acvifere subterane – care depășesc – fie la suprafață, fie subteran – frontiera națională. Pe măsură ce cererea de apă crește, iar schimbările climatice afectează resursele de apă, există o nevoie clară ca țările să coopereze pentru gestionarea acestor resurse vitale.

